

chęcenia i wzajemnych nieporozumień! Obowiązkiem dyrygenta jest planowość i systematyczność w stopniowym rozwijaniu i podnoszeniu poziomu chóru. Albo jakże często — przez wadliwy przydział poszczególnych śpiewaków do nieodpowiednich głosów cały zespół kuleje. Przystępując więc do tej ciężkiej choć tak miłej pracy z całą świadomością jej plusów i minusów, dobrze przygotowany dyrygent, zbiera piękne i zasłużone owoce.

Pełna prawdziwej i wielkiej satysfakcji może być praca kompozytora i dyrygenta, skoro obydwaj zespołą swą wiedzę i wysiłki, oddadzą je chórowi, tej mocnej i szlachetnej społeczności.

ZYGMUNT SZCZEPAŃSKI

ROLA CHÓRU W WYCHOWANIU SPOŁECZNEM I OBYWATELSKIEM.

Pobieżny choćby rzut oka na życie, we wszystkich jego przejawach, pozwala stwierdzić, iż nurtują w niem najrozmaitsze prądy, kierunki i dążenie, których celem — gruntowna przebudowa dotychczasowych form, bądź też poszukiwanie nowych, lepszych dróg, któreby do celów wielkich, o znaczeniu ogólnoludzkim niemal prowadziły. Dążenia owe, walki, wzajemne tarcia najrozmaitszych prądów, skierowane są przede wszystkim, przeciw dotychczasowemu życiu społecznemu, a celem ich — przebudowa, na zasadach społeczno—państwowych oparta, a zmierzająca konsekwentnie do zjednoczenia wszystkich sił żywych narodu, jednym wielkim pragnieniem potęgi i mocarstwowości państwa — ożywionych.

W związku z przekształcaniem się życia społecznego, z jego dążeniami i ideałami, wylania się nowy ideał człowieka - obywatela, przygotowanego do przyszłych zadań społecznych.

Wiele jest dróg, któremi narody i państwa do tego celu dążą, wiele środków, przy pomocy których celów starają się osiągnąć.

Jesteśmy więc świadkami, jak w myśl Mickiewiczowskich haśel: „...Razem młodzi przyjaciele!...“ wszystkie państwa a więc i nasze, pokryły się siecią najrozmaitszych organizacyj społecznych, które przy pomocy różnych dróg i środków, ów wzniosły cel — o którym powyżej mowa — starają się zrealizować.

Możnaby wiele mówić o tych lub innych organizacjach, wiele o ich „drogach“ i „środkach“, wszyscy jednak musimy się zgodzić na jedno, że organizacje — jako komórki wychowawcze — są celowe i konieczne.